

Sygn. akt II UK 522/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku G. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 marca 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 marca 2013 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w (...) zmienił zaskarżony przez organ rentowy wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w L. z dnia 15 listopada 2012 r. w ten sposób, że oddalił odwołanie G. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 22 maja 2012 r., odmawiającej prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Ubezpieczona wywiodła skargę kasacyjną od tego wyroku i opierając ją na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj. art. 184 i art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z treścią wykazu A działu IV, poz. 17 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach procesu, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy przez przyznanie wnioskodawczyni prawa do emerytury.

W skardze kasacyjnej zawarty jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, ponieważ „Sąd II instancji w sposób dowolny przyjął, że podział branżowy zawarty w poszczególnych działach Załącznika do rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. ma normatywny charakter, co wyłącza możliwość ustalenia świadczenia pracy w danych warunkach szkodliwych w przypadku braku zatrudnienia w konkretnej branży. Sąd Apelacyjny przyjął błędnie, że pkt 17 Działu IV W chemii Wykazu A Załącznika do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. dotyczy wyłącznie „produkcji żywic i tworzyw sztucznych”, tym samym wykluczył czynności wykonywane przez wnioskodawczynię (obróbka żywic i tworzyw sztucznych) jako przesłankę spełniającą przepis pkt 17 Działu IV. W rzeczywistości z literalnego brzmienia w/w przepisu wynika, że przepis ten odnosi się również do „przetwórstwa” żywic, a w przypadku wnioskodawczyni czynności przez nią wykonywane bezspornie stanowiły przetwórstwo żywic. Z ustaleń Sądu I instancji wynika wprost, że proces technologiczny wytwarzania protez z żywic jest ich przetwarzaniem”. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania znalazło się też następujące stwierdzenie: „powołując się na przedstawione przez skarżącego zarzuty uważam, że zostały spełnione przesłanki przyjęcia przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c.”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w

powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Rozpoznanie skargi następuje bowiem tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Za prawidłową motywację wniosku nie można zatem uznać powtórzenia ogólnych sformułowań ustawy przewidujących okoliczności uzasadniające przyjęcie przez Sąd Najwyższy skargi kasacyjnej do rozpoznania. Tym bardziej nie uzasadnia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołanie się przez skarżącego na jakiekolwiek okoliczności, które w jego ocenie uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W świetle powyższego stwierdzić należy, że skarżąca nie wykazała potrzeby rozpoznania jej skargi. Podnoszone we wniosku okoliczności, wskazujące na to, że „Sąd II instancji w sposób dowolny przyjął, że podział branżowy zawarty w poszczególnych działach Załącznika do rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. ma normatywny charakter, co wyłącza możliwość ustalenia świadczenia pracy w danych warunkach szkodliwych w przypadku braku zatrudnienia w konkretnej branży. Sąd Apelacyjny przyjął błędnie, że pkt 17 Działu IV W chemii Wykazu A Załącznika do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. dotyczy wyłącznie „produkcji żywic i tworzyw sztucznych”, tym samym wykluczył czynności wykonywane przez wnioskodawczynię (obróbka żywic i tworzyw sztucznych) jako przesłankę spełniającą przepis pkt 17 Działu IV. W rzeczywistości z literalnego brzmienia w/w przepisu wynika, że przepis ten odnosi się również do „przetwórstwa” żywic, a w przypadku wnioskodawczyni czynności przez nią wykonywane bezsprzecznie stanowiły przetwórstwo żywic. Z ustaleń Sądu I instancji wynika wprost, że proces technologiczny wytwarzania protez z żywic jest ich przetwarzaniem”, nie należą bowiem do żadnej z przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. warunkujących przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Powołanie się na istotne zagadnienie prawne wymaga bowiem sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu, zaś w odniesieniu do potrzeby wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów niezbędne jest określenie, które przepisy

wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecznictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN 2002 nr 7, s. 10), których to elementów brak jest w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie w niniejszej sprawie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Jeżeli natomiast przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona, powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi w niniejszej sprawie do rozpoznania nie zawiera zaś żadnych argumentów na poparcie twierdzenia o jej oczywistej zasadności, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Nie spełnia tego wymagania stwierdzenie zawarte we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania o „dowolnym przyjęciu” przez Sąd Apelacyjny normatywnego charakteru podziału branżowego zawartego w załączniku do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., czy też „błędym przyjęciu”, że „pkt 17 działu IV W chemii Wykazu A Załącznika do rozporządzenia RM z dnia 07.02.1983 r. dotyczy wyłącznie „produkcji i żywic i tworzyw sztucznych”, ani tym bardziej powołanie się na „przedstawione przez skarżącego zarzuty”. Podstawy skargi kasacyjnej nie podlegają bowiem badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, w związku z czym o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może

decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw, co w konsekwencji oznacza, iż skarżąca nie uzasadniła swojego wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi z uwagi na występowanie tej przesłanki „przedsądu”.

Na marginesie warto też wskazać, że w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, iż w świetle przepisów wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyodrębnienie poszczególnych prac ma charakter stanowiskowo - branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działach wykazu wymieniono bowiem konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Przyporządkowanie danego rodzaju pracy do określonej branży ma istotne znaczenie dla jej kwalifikacji jako pracy w szczególnych warunkach. Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości i uciążliwości do oddzielnych działów oraz poszczególnych stanowisk w ramach gałęzi gospodarki nie jest przypadkowe, gdyż należy przyjąć, że konkretne stanowisko narażone jest na ekspozycję na czynniki szkodliwe w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale przemysłu jest umiejscowione. Konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 20/09 i I UK 24/09, z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, a także z dnia 14 marca 2013 r., I UK 547/12; niepublikowane). Oznacza to, że przynależność pracodawcy do określonej gałęzi przemysłu ma znaczenie istotne i nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały przypisane w tym akcie prawnym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, niepublikowany).

Biorąc to pod uwagę należało uznać, że skarżąca nie zdołała wykazać, iż zachodzi potrzeba rozpoznania jej skargi przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. należało postanowić jak w sentencji.